XV. évfolyam. Csáktornya, 1898. május 22-én 21. szám.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése, ide küldendők az előfizetési dijak, nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak: Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukes M., Oppelik A. l Daube G. L. és társánál és Hernd: Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A tisztaságról.

A tisztaság ugyszólván orvos és patika együttvéve; a tisztaság egyik legfontosabb tényezője az egészségben maradásnak. Első sorban ő az, aki meghosszabbitja az emberi élet tartamát, az ellentállási képességét annak a testnek, amely áldásos gondozásban részesül. A tisztaság hathatós óvszer, mely bárki számára könnyen hozzáférhető és bizonyára a legolcsóbb valamennyi mediczina között.

És mégis azt tapasztaljuk, hogy az alsóbb néposztályok koránt sem élnek vele oly bőven, mint azt saját jólétük érdeke megkivánná. A mi parasztjaink, bár előnyösen különböznek a Kelet piszkos, szegény népétől, még sem törődnek eleget sem saját testük gondozásával, sem hajlékuk tisztaságával.

Különösen a szellőztetés körül követnek el sok mulasztást. Azok az emberek, kik éltük javarészét mezei munkával a szabadban töltik el, otthon mintha félnének a friss levegőtől, oly gondosan zárják el lakásukat előle. Még jobbmódu gazdák házában is a belépőt télen megüti a penészes, dohos szag, fojtja lélegzetét a fülledt levegő, mert éppenséggel nem, vagy legalább nem eleget szellőztetik a szobákat. Hogy a fütőanyagon takarékoskodhassanak, inkább pazarolják saját és különösen zsenge gyermekeik egészségét. Hogy Magyarországon a gyermekek halandósága nagyobb, mint átlag minden nyugati országban, bizony leginkább annak tulajdonitható, hogy falusi népünk a hygiéna követelményeivel oly keveset vagy éppenséggel nem törődik.

Járványoknak kell kiütniök, a hagymáznak kell sorra látogatnia a házakat; vagy a fekete asszonynak, a kolerának rettegésbe kell ejtenie az embereket, hogy az emberek az egészség megőrzését, törvényeinek követelményeit némi figyelemben részesitsék.

Mert nem a közegészségügyi rendeletekben van a hiba. Ezek meg vannak szép böven, épületes paragrafusokra osztva, csakhogy ezek a rendeletek a legtöbb esetben irott malaszt maradnak.

Régmult időkben, mikor különösen a szegényebb osztályokkal kevesen törődtek gyámolólag, mikor a jobbágyok sorsa többnyire a nyomor volt, s ezek emésztő piszokban sinylődtek, mindenféle járvány hányszor megtizedelte az ország népességét! Ma, hála a terjedő kulturának, már haladtunk annyira, hogy az epidémiák jórészt elvesztették a rettenetességet, a nyomorszülte pestist, a fekete halált már csak hirből ismerjük, és a kolera is, ha ellátogat Európába, már csak mérsékelten szedi áldozatait. De azért pusztit vérünkben még elegendő vészes betegség, aminek járványszerü fellépése csakis ugy gátolható meg, ha gondosan ügyelünk a legszigorubb tisztaságra.

Országunkban a halálozási arány kedvezőbb ugyan, mint a napsugaras India némely tartományáé, hol félelmetes lázok és a kolera állandó fészekkel birnak. De majd kétszer akkora nálunk a halandóság, mint Hollandiában, Angliában, vagy a közmüveltség tekintetében annyira előhaladt skandináv államokban. E tekintetben a statisztika beszédes számai megszivlelendő intés gyanánt szolgálhatnak a nép vezetőinek, hogy buzgón teljesitsék kötelességüket a közegészségügy körül. Különösen pedig nemcsak az utczák és terek tisztántartását illetőleg, hanem ügyeljenek szigoruan minden adott esetben a házak fertőtlenitésére is. Az orvosi közegek pedig, ha igazi emberszeretettel teljesitik hivatásukat, iparkodjanak — esetleg népszerü előadásokban — a hygiénát illetőleg a népet oktatni és a tisztaság fontos kérdéseiben felvilágositani. Az intelligens elem, mely érzi azt a hivatását, hogy a népet vezesse, szedje csak elő ékesszólását oly gyakorlati dolgokban is, amilyen egy szerény falusi fürdőház létesitése. Tesznek vele a hazai közügynek bizonyára nagy szolgálatot. Mert hiába, az igazi európai joggal méri a nép müveltségét a — szappanfogyasztás szerint.

A csáktornyai kir. járásbiróság uj ügyvitele.

A »járásbirósági ügyvitel szabályai« tárgyában 73465./J (i) M. 1897. sz. alatt kibocsátott igazságügyminiszteri rendelet 4-ik §-a értelmében közzé teszem, hogy a vezetésem

TÁRCZA.

Az iktató búcsuja.*)

Halálos ágyadnál fájdalomtelt szivvel
Bucsucsókra nyujtom ajkamat,
Nagy voltál, de hideg, im jégkérged olvad;
Érzed a nagy szót: az idő halad!

Hatalmas mondások vezérszavainak
Érzelme rést nem tört sziveden;
Öröm és fájdalom, e gyarló érzések,
Szappanbuborékként tüntek el kebleden.

Ráborulva vaczkos termetedre,
Füledbe sugom a végzet szavát:
Jó öreg pajtásom, kor által megölten,
Nyugodt szivvel fogadd a halált.

De im hajnalfényben más rendszer dereng,
Mert ajtónkon uj vendég kopog:
Lajstromnak hivják az uj Messiást,
A melynek dicsfénye közelből lobog.

Panusóczi Gerő.

*) A birósági kezelés uj rendszerének üdvözlésére.

Első szerelem.

Rajz. —

Ma vasárnap van. Az én várva várt vasárnapom. Elmehetek megint az én kedves, jó Lizi nénémhez, akit édes anyám után legjobban szeretek a világon.

Lizi néni vén leány, édes anyám testvérnénje; áldott jó lélek, ki Isten áldása lett volna annak a férfinak, kit oly kimondhatatlanul szeretett.

Lizi néni megigérte, hogy ma elmeséli nekem első és egyetlen szerelme történetét. Lázas sietséggel öltözködtem fel. Repülni szerettem volna, hogy mielőbb ott lehessek nála és hallgassam szavait.

Szokott kedvességgel fogadott. Leültetett maga mellé és a még mindig szeretö sziv hevével beszélni kezdett:

— Tizennyolcz éves voltam, mikor egy estély alkalmával ismerkedtem meg vele. Szép, daliás termetü férfiu volt. Haja, bajusza szőke. Ábrándos szép szeme kék s magas homloka szellemtől sugárzó. Én amolyan félénk, szerény kis lány voltam, aki attól való félelmében, hogy senki sem fog majd vele foglalkozni a társaságban, nem akart oda elmenni. De csalódtam. Valahányszor társaságba mentünk, akadt nagyon sok a fiatal urak, rendesen a komolyabbak közül, akik, a többi leány nagy boszuságára, foglalkoztak velem. Voltak olyanok is, akik az egész estén át nem távoztak oldalam mellől. E fiatal urak egyike sem tett különös benyomást reám. De Ő, Ő egészen más volt mint a többi. Eleinte nagyon tartózkodó, szinte büszkén hideg, de később egész a bizalmasságig őszinte. Sokat táncoltam vele. A társasjátékokban én voltam társa. Óh azok a társasjátékok! Azok a zálog fejében tőle kapott csókok, melyek szinte megreszkettették egész valómat.

— Hol vagytok szép idők?! Voltatok-e?! Avagy csak álom volt az egész?

Iden, igen, csak álom volt, rövid, édes álom.

Már az első találkozás alkalmával szerettük meg egymást. Akkor még nem tudtam, mi a szerelem. Csak tudtam, éreztem, hogy nagyon, nagyon szeretem, hogy minden gondolatom övé, hogy csak közelében, mellette érzem magam jól. Boldoggá tett egy kézszoritása, egy-egy mosolya. Mily boldog voltam, ha táncz közben ajkával megérintette hajamat és én keblére simithatám arczomat. Ilyenkor, hogy szoritott magához! Fájt a szoritása, de ez édes fájdalom volt.

Óh miért is nem lehettem a felesége! Hisz jó, szorgalmas, szerény és igénytelen akartam lenni.

Szerettük egymást anélkül, hogy megvallottuk volna. Féltékenyek voltunk egymásra minden ok nélkül. Képes lettem volna életemet feláldozni e boldogitó szóért: »szeretlek.«

Vártam, vártam hónapokig, évekig, de hiába, e szó nem hangzott el ajkán.

Mennyire fájt a szivem, ha mulatságba mentünk és Ő nem volt ott! Unalmasnak és üresnek találtam a fiatal urak fecsegését. Kimondhatatlan levertség és fájdalmas szomoruság vett rajtam erőt. Napokig sirtam és hoszzu ideig töprengtem

alatt álló csáktornyai kir. járásbiróságnál 1898. évi május hó 1-sö napjától

1.) a szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat, ugy az egyezségi eljárások és fizetési meghagyásra vonatkozó kérelmeket és nyilatkozatokat Simon Lajos kir járásbiró (emelet 4-ik szoba);

2.) a vétségi és kihágási ügyekre, ugy a kir. törvényszék hatáskörébe tartozó büncselekményekre vonatkozó szóbeli feljelentéseket dr. Szegő Hugo kir. albiró (emelet 8-ik sz. szoba) veszi jegyzőkönyvbe;

3.) a vizsgálóbirói teendőkkel dr. Szegő Hugo kir. albiró van megbizva;

4.) a jegyzőkönyvbe való felvételek minden szerdán délelőtt 8—12 óra között teljesittetnek.

5.) a felek ügyük tárgyalása végett minden szerdán délelőtt 8—12-ig, ünnep- és vasárnapokon pedig 8—11-ig jelenhetnek meg idézés nélkül.

6.) A kir. járásbiróságnál három jegyzői iroda állittatott fel:

Az I-sö számu jegyzői irodában (emelet 3. sz. szoba) vezettetik:

a.) az elnöki (El.) lajstrom.

b.) az egyezségi ügyek (Eg) lajstroma.

c.) a fizetési meghagyást tárgyazó ügyek (Fm. és Fh.) lajstroma;

d.) a sommás perek (Sp.) lajstroma.

A II.-ik sz. jegyzői irodában (emelet 6-ik szoba) vezettetik:

a.) az örökösödési ügyek (Ö. és Öb.) lajstroma;

aa.) a lakbérleti ügyek (L.) lajstroma;

b.) az anyakönyvi ügyek (A.) lajstroma;

c.) a végrehajtási ügyek (V.) lajstroma;

d.) a polgári ügyekben érkező más hatósági megkeresések (M.) lajstroma;

e.) a polgári vegyes ügyek (Pv.) lajstr.;

A III-ik. sz. jegyzői irodában (emelet 7-ik sz. szoba) vezettetik:

a.) vétségi és kihágási ügyek (B.) lajst.;

b.) a vizsgálóbirói ügyek (Vb.) lajstroma;

c.) a büntető ügyekre vonatkozó más birósági megkeresések (Bm.) lajstroma;

d.) a büntető vegyes ügyek (Bv.) lajstr.

7.) A járásbiróság által elintézendő ügyre vonatkozó minden iratot abban a jegyzői irodában kell beadni, melynek kezelési körébe az ügy ezen ügybeosztás szerint tartozik. (J. (i) M. sz. 17. §)

8.) A jegyzői irodák minden köznapon délelőtti 9-től 11 óráig, minden ünnep- és vasárnapon pedig délelőtti 9-től 10 óráig állanak nyitva a felek részére.

9.) Hogy a felek az előbbi pontban meghatározott időn kivül is benyujthassák beadványaikat, a kir. járásbiróság emeleti folyosóján gyüjtő szekrény állittatott fel.

Ezen gyüjtőszekrényből az abba betett beadványok hétköznapokon délelőtti 11 órakor és délutáni 4 órakor, ünnep- és vasárnapokon pedig délelőtt fél 11 órakor vétetnek ki.

10.) Oly iratot, mely mellett pénz fizettetik be vagy értéktárgy tétetik le, csak azután lehet a jegyzői irodában beadni és ily iratot a jegyzői iroda csak azután fogadhat el, miután a pénzt vagy az értéktárgyat az adóhivatal vagy az Ü. Sz. 54. §-a értelmében a kir. járásbiróság vezetője kezelés alá vette.

Simon Lajos
kir. járásbiró.

KULÖNFÉLÉK.

— **Jótétemény.** Gróf Festetics Jenő ur Ő Méltósága a csáktornyai szegények részére kiosztás végett hatvan forintot volt kegyes adományozni.

— **Katholikus ünnepek.** E héten a róm. kath. egyháznak több ünnepe volt: hétfőn, kedden és szerdán a keresztjáró napok voltak napirenden, melyek után az Ur menybemenetelének emlékét, az áldozó csütörtököt ünnepelték. Az első három napon a Megváltóhoz intézett könyörgésnek emelésére körmenetet is tartottak a kath. hivők; és pedig hétfőn, miután e napra Nepomuki Szent János napja is esett, a Perlaki-utcza elején elhelyezett János-képhez, kedden Alsó-Vidafalvára, szerdán meg az Óvárban lévő kápolnához. Áldozó csütörtökön, a husvéti gyónás utolsó napján a hivek nagyszámban tódultak a gyóntatószékekhez, majd megáldoztak. E napon Mincsek Antal, volt helyettes-plébános, fölhasználta a szószéket arra, hogy távozása alkalmából magyar hiveitől a 11 órai misén elbucsuzzék. Szive mélyéből fakadt szép szavakkal ajánlta magát a távozó lelkész a nagyszámban egybegyült hiveknek, kik bizonyára édesen fognak vissza emlékezni rokonszenves prédikáczióira, melyekkel nemcsak vallásosságot hirdetett a szószékről, de a hazafiságnak is nem egy esetben adott kifejezést onnan elmondott szép szónoklataiban, a mi miatt a zágrábi aula nehezteléset is magára vonta. A szószéken meghonositott jóizlés hirdetni fogja emlékét, valamint a templomban a 11 órai mise alatt meghonositott magyar karének távozó társának, Matyi Mihály hitoktatóét is, ki hasonlóképen vivta ki 8 éves itt működése alatt a közönségnek osztatlan elismerését és szeretetét, mely őket kisérni fogja ez után is, a mikor uj állomásukra indulnak s melyhez mi is a legteljesebb sikert és szerencsét kivánjuk és Isten áldását kérjük!

— **Esküvő.** Lánger Hugo kaszaházi földbirtokos, f. hó 15-én oltárhoz vezette Stridón özv. Stromszky Józsefné leányát, Miczi kisasszonyt.

— **Muraközi ügyek.** Zalavármegye törvényhatósága f. hó 2-án megtartott közgyülésén Szoboticza és Perlak határozata behajhatatlan községi pótadó törlése tárgyában; Kristófalva és Jánosfalu községek határozata az állami iskola fölépitéséhez a hozzájárulási arány megállapitása tárgyában; Hemusovecz községnek határozata a község tulajdonát képező 400 fortos regále váltsági kötvénynek beváltása tárgyában; továbbá Szt.-Mária község képviselőtestületének f. é. márczius 11-én hozott határozatát az uj bérbeadás tárgyában — a beadott fölebbezés elutasitása mellett — jóváhagyta; ellenben Pálovecz község képviselő-testületének a közlegelőn készitett tégla eladása ügyében a közbirtokossággal egyetemben hozott határozatát megsemmisitette.

— **A fagyos szentek** minden nagyobb veszedelem nélkül vonultak el fejünk fölött a mult héten. Lehült ugyan a levegő, de a folyton tartott szél megakadályozta, hogy a hideg a vetéseknek még ártson, noha az erős szél elég kárt okozott a gyümölcsösben, melynek virágait sokhelyütt leverte s a vetésben, melyet nem egy helyen letepert. Zsófia napjára reggelre kitisztult ugyan az égboltozat, volt is csekély dér, de csak itt-ott perzselte meg a babot, paradicsomot; egészben azonban valami nagy kárt nem tett. Azóta az időjárás kellemes és a vetéseknek kedvező.

— **Himen.** Wettendorfer Vilmos budapesti könyvelő házasságot kötött f. hó 10-én Krausz Mariska kisasszonynyal, Krausz Ede kereskedő leányával Budapesten.

— **Vasuti bizottság.** A vármegyei vasuti bizottságot ujból megalkották s a legutóbb megtartott közgyülésen annak tagjaivá megválasztották a csáktornyai járásból Molnár Elek, Tóth István és Ziegler Kálmán; a perlaki járásból Gadó Mátyás, Hirschler Miksa és Szabó Imre törvényhatósági bizottsági tagokat.

— **Vizsgálatok hittanból.** A vizsgálatok a róm. kath. hittanból a helybeli intézetekben a következő sorrendben tartattak meg: a képezdei gyakorló iskolában 13-án, a képezde 4. osztályában hétfőn, a közs. elemi és az áll. polgári iskolákban pénteken, az áll. tanitóképző intézet három osztályában szombaton, mely alkalommal külön miniszteri engedélylyel a képesitő-tanitóvizsgálatok is tartattak meg e tárgyból. A vizsgálatokon Schadl István egyházkerületi tanfelügyelő is jelen volt. A vizsgálatok ily korai megtartása kifolyása a két hittanárnak, Matyi Mihály és Mintsek Antal világiasitott volt ferenczrendi szerzetesek távozásának, kiknek uj állásukat felsőbb hatóságaik utasitása folytán azonnal el kellvén foglalni, tárgyukból a vizsgálatokat idő előtt kellett megtartaniok.

— **A járási mezőbizottság tagjai.** A járási mezőbizottsági tagok fele része kisorolltatván, az ekként megüresedett bizottsági tagsági állásokra a következők választattak meg: a csáktornyai járásban Kecskés Ferencz, Landauer Horácz, Tóth István; a perlakiban Horváth Csongor, Mesterics Sándor és Vlasics György.

— **Izraelita imaház Perlakon.** Perlak mezőváros és környéke régen érzi már hiányát egy izr. imaháznak. Ennek létesitése érdekében, mint halljuk, Perlakon és vidékén az izr. lakosság körében mozgalom in-

---

elmaradásán. Hol köznynek, hol Őt ért szerencsétlenségnek tulajdonitottam elmaradását. Ilyenkor képes lettem volna, megfeledkezve minden nőies büszkeségemről, felkeresni Őt, megmondani neki, hogy szeretem, hogy nem, nem is szeretem, hanem imádom, hogy nélküle életem elviselhetetlen, hogy élni nélküle nem tudok.

Azután volt idő, hogy halálos beteg szerettem volna lenni. Tudtam, hogy a haldoklónak utolsó kivánságát nem tagadják meg. Halálos ágyamon kivántam volna, hogy hivják hozzám. Hányszor képzeltem el magamnak ezt a képet. — Fekszem. Egyedül vagyok a szobában. Ő eljön hozzám. Lassan, lábbujjhegyen közeleg ágyam felé. Én nem hallom lépteit, de érzem a kedves közelétét. Ő fölém hajol és megcsókolja ajkamat. Minő boldogság! Nevemen szólit. Odahajtja fejét párnámra, én odasimulok hozzá és beszélni kezdek: Itt vagy hát édes Mindenem? Eljöttél hozzám? Hát szeretsz! Ugy-e szeretsz? Nagyon, nagyon szeretsz! Most hogy tudom szeretsz, nem akarok meghalni, Erted? Nem akarok meghalni!! Élni akarok, élni veled egy édes, boldog életet. Ő megsimogatja hajamat, arczomat, kezemet. Megnyugtat. Szerelmet vall. Az oly régen várt »szeretlek« elhangzik. Én felépülök és az Ő felesége leszek.

— De nem lettem halálos beteg, hanem egyetlen, igaz, egész valójával szerető, szerelmét elfelejteni nem tudó vén leány.

G.-né Dembitz Regina.

dult meg, mely már annyira msgérett, hogy 24-ére már közgyülést is hirdettek. A mozgalom élén Szabó Zsigmond dr., Kemény Fülöp dr., Ebenspanger Miksa és Spitzer József állanak, kik mindent elkövetnek, hogy életrevaló tervük mielőbb megvalósuljon.

— **Iskolai majális.** Zala-Ujvár egyik erdejében mult vasárnap sikerült iskolai mulatságot rendeztek. Résztvett abban a zalaujvári és dráva-szent-iváni iskoláknak tanulóifjusága. Kolarics Rikárd és Srey Ferencz tanitók ez alkalommal szavaltattak és énekeltettek is a gyermekekkel, kik ilyformán a magyar nyelvben tett előmenetelök felől is tájékoztatták a közönséget, mely meglehetős számmal volt képviselve, különösen Csáktornyáról. A kirándulást táncz fejezte be.

— **Uj kávéház tulajdonos.** A helybeli Centrál kávéház tulajdonost változtat. Az uj tulajdonos Krausz Pál Győr-Szent-Mártonból való, ki f. é. junius 1-én az üzletet már át is veszi.

— **A Muraközi-tanitókör közgyülése.** Vettük e tárgyban a következő sorokat: A »Muraközi Tanitókör« ez évi közgyülését junius hó 2-án d. e. 9 órakor Alsó-Domborun, a népiskolában, a következő tárgysorozattal fogja megtartani: 1. A szokásos évi jelentések. 1. Az 1848. márczius 15-iki események 50-ik évfordulója alkalmából azok következményeit méltatja Zrinyi Károly képzőtanár. 3. A tanitók egységes (országos bizottság előtt való) képesitésének előnyei a nemzeti népoktatás és a tanitó társadalmi állása szempontjából. Értekező Brauner Alajos áll. népisk. ig-tanitó. 4. A magyar beszéd- és értelemgyakorlatból gyakorlati tanitást tart Gáspár József tanitó. 5. Esetleges inditványok. Ezen közgyülésre a tek. Szerkesztőséget és a tanitásügy iránt érdeklődő nagyérdemü közönséget a »Muraközi Tanitókör« nevében tiszteletteljesen meghivom. A kör igen t. tagjait az alapszabályok 16. §-ára bátorkodom figyelmeztetni, mely igy szól: »A közgyüléseken minden rendes tag köteles megjelenni, meg nem jelenését csak betegség vagy családi sulyos körülményekből folyó esettel igazolhatja. Az el nem fogadható ok miatt meg nem jelenő tag, a gyülés minden elmulasztott napjáért 2 frtot köteles fizetni a testületi segély-egylet javára, melyet a testület szükség esetén birólag is behajthat.« A mennyiben lehetséges, az állami iskolában működő t. egyleti tag urakat kérem, hogy a munka egyszerüsitése szempontjából utiszámláikat magukkal hozni sziveskedjenek. Kottoriba a vasuton érkező t. tagtársak valamint a közgyülésre érkező azon t. kartársakat is, a kik a közebéden részt venni kivánnak, legyenek szivesek érkezésöket, ugy a közebédet illető szándékukat idejekorán Szlámek József alsó-domborni igazgató-tanitó urral tudatni, hogy az kellő számu kocsiról valamint az ellátásról idejében gondoskodhassék. — Csáktornyán, 1898. május hó 15-én. Mencsey Károly alelnök.

— **Hazafias ünnepély.** A csáktornyai m. kir. állami tanitóképző-intézet junius 8-ának: a koronázás és hazánk ezeréves fennállásának emlékére f. é. junius hó 4-én (kedvezőtlen idő esetén 8-án) d. u. 5 órakor az állami tanitóképző-intézet tornacsarnokában hazafias ünnepélyt rendez. Az ünnepély után a tanitó-növendékek segélypénztárának javára az intézet tornacsarnokában táncczal egybekötött tavaszi mulatság rendeztetik. Belépti-dij személyjegy 50 kr., családjegy 1 frt. Ételekről és italokról Friedl János vendéglős gondoskodik. A tánczmulatságon Sárközy Sándor zenekara játszik. Esetleges felülfizetések a »Muraköz«-ben nyugtáztatnak. Az ünnepély műsorát jövő számunkban fogjuk közölni.

— **A perlaki csendőrség.** A perlaki csendőr-őrs laktanyára vonatkozó szerződés lejárván, annak meghoszabbittatása szükségessé vált. Ennek tárgyalásával s az uj szerződés megkötésével a vármegye törvényhatósági bizottsága a vármegyei alispánt bizta meg.

— **Csalás.** A zalaujvári hirhedt czigánybanda megint becsapott néhány könnyenhivő balekot. Ezuttal Novák Antal s Boldizsár és Czilár György bányavári lakosok az áldozatok, kiknek eluszott 40 frt készpénzök és 10 frtot érő élelmiszerök siratja gazdájuk ostoba hiszékenységét és a czigányok impertinens furfangját. Mrazovics Mária és leánya Julia lépre kerültek ugyan s ott ülnek már a helybeli kir. járásbiróság börtönében, de ők ezt könnyen ki fogják heverni, mert nem először kerültek életükbe oda; nem ugy azonban a kárvallottak, kik alighanem bottal üthetik nyomát bánatpénzüknek, melynek árán ez alkalommal körültekintést s óvatosságot tanulhattak a jövőben hasonló körülmények között követendő eljárásukra nézve.

— **Feldült.** Ferenczy Ede légrádi bábos e hó 16-án reggel kocsin sietett A.-Domborura bucsura. Midőn azonban kocsija a révről lejött az utra, melyet a megáradt viz ellepett, fölfordult a vizbe. Szerencsére a viz nem volt mély s igy a nagy ijedtségen kivül más baja nem esett.

— **Enyveskezü szerelmes.** Kozják Lukács benkoveczi lakos szerelmi viszonyban volt egy szoboticzai nővel, Hajbán Borbályával. Később tünt csak ki, hogy a nő miért ölelgeti oly szeretettel és hűségesen kedvesét. Nem az ember tetszett Hajbán Borbályának, vagy ha tetszett is, de még inkább vonzotta a pénze. Ugyanis Kozják egy napon arra ébredett, hogy szekrényéből 47 frt eltünt. Annyira bizott kedvesében, hogy eszébe se jutott, hogy becsületében kételkedjék. Mikor azonban néhány hét mulva ujabb 27 forintjának kelt ismét a lába, szive jobb érzelmeit legyőzve, kedvesét, kit gyanuba vett, mégis följelentette. A letartóztatott szerető nem sokáig maradt tagadásban. A csendőrségnek csakhamar bevallotta, hogy a pénzt ő lopta el. Hajbánt átszolgáltatták a perlaki kir. járásbiróságnak.

— **Kézrekerült rablógyilkosok.** Körülbelül két évvel ezelőtt nagy megdöbbentést keltett az a vérlázitó rablógyilkosság, melyet Szombatfán, Rédics mellett, az alsó-lendvai járásban elkövettek s melynek két emberélet, Dancs Mihályé és István testvéreé áldozatul esett. Az akkor megindított, bár erélyes nyomozás eredménytelen maradt. A véletlen azonban mégis kézrekerittette a brutális tett elkövetőit. A mult vasárnap, a zalaujvári erdőben rendezett iskolai majálison résztvett közönségben föltünt egy gyanuskülsejü ember, kit a helybeli csendőrség őrjárata ez okból föl is szólitott, hogy magát igazolja. A magát Horváth Andrásnak vallott czigány azonban az igazolás során oly zavart viseletet tanusitott, hogy a csendőrség jónak látta firtatni a csavargó multját is. A vallatás fényes eredményre vezetett, mert Horváth azt a szörnyü vallomást tette, hogy a szombatfai gyilkosságot ő követte el s hogy büntársai Sárközi Bálint és Ratkó Mihály, ugyancsak czigányok, kiknek tartózkodási helyét szintén elárulta. A gyilkost mult kedden kisérték át az alsó-lendvai kir. járásbirósághoz, mialatt a többi kettőt is kézrekeritették, mire mindhármat átadták az illetékes zalaegerszegi kir. törvényszéknek, a hol a kir. ügyész vette őket pártfogásába.

— **Kerékpáriskola Csáktornyán.** Lovrencsics Lukács Varazsdról városunkban (a zalaujvári utczában) kerékpáriskolát rendezett be és azt f. hó 21-én megnyitotta. A kerékpársport kedvelőknek figyelmébe ajánljuk.

— **Kukoriczalopás.** Jurcsán Bálint M.-királyi lakos a mult héten ugyancsak M.-Királyon kukoriczát lopott, melyet nála meg is találtak, mire Jurcsán hazulról elillant. Vasárnap reggel azonban Perlakon járt, hogy ügyvédet fogadjon, ki őt megvédje. A csendőrök már ekkor nyomában voltak s a Főutczán mintegy száz lépésnyire meg is közelitették, mignem Jurcsán megneszelvén a bajt egy udvarba beugrott s ott ugy eltünt, hogy a két csendőr csak másnap reggel tudta fellelni és bekisérni.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Baranics Dorottya, Filipán Rezső, Kermek Antonia, Kristofics Gusztáv, Svacsina Antal, Sáfárics Teréz, Zelenko Anna, Miholincsics János, Bajsz György, Sipos László, Fodor György, Breznicsár Győző, Leitman Katalin, Pintarics Ilona, Novák Katalin, Spolarics János, Kozár Flórián, Verbanecz Fülöp. — Meghaltak: özv. Wagner Antalné (73 é.), Korunek Antal (71 é.), özv. Premzel Alajosné (72 é.), Mihalics János (71 é.), Safarics Teréz (8 n.), özv. Piknyács Istvánné (80 é.), Vrabecz Borbálya (48 é.), Fejér Anna (42 n.), özv. Tompa Jánosné (70 é.), Verbanecz Monika (11 é.). — Házasságot kötöttek: Tölgyes Frigyes és Drasnyiky Irma, Wiener Márk dr. és Schwarz Cecilia, Mihálics Imre és Novák Dorottya, Beck István és Junosics Teréz.

— **A közelgő pünkösd** alkalmából ajánljuk t. olvasóinknak, hogy alkalmi és nász ajándékok legjobban és legolcsóbban szerezhetők be Orlai Sándor Palais Royal Budapest legnagyobb áruházában, Koronaherczeg-utaza 8. Gyémántutánzatok, ékszerek, china-ezüst áruk, valódi párisi legyezők, hölgyeknek aranyszövésü- és bőr-övek, finom bördiszmü áruk gyári áron kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Önoktató nyelvmesterek:** Manapság, amikor egyre érezhetőbb annak a közmondásnak igazsága, hogy: »az idő pénz«, vajmi kevés ember szakithat magának időt arra, hogy végigmenjen egy Toussaint-Langenscheidt-féle nyelvtan pár ezernyi hasábján, valóságos jótétemény a Rozsnyai életrevaló vállalata azoknak, a kik külföldi kőrutra indulnak s evégből előzetesen nagyjából meg akarnak ismerkedni a beutazandó országok nyelvével. Mert Rozsnyai nyelvmesterei segélyével néhány nap alatt, sőt utközben is a legnehezebb nyelvből is el lehet sajátitani annyit, a mennyi épen szükséges, hogy az ember magát egy idegen országban megértesse. Rozsnyai Nyelvmesterei felölelik a világ valamennyi müvelt nyelvét. Mindegyik füzet egy-egy teljes nyelvtant nyujt s hozzá beszélgetések vannak csatolva, a melyek minden előfordulható körülményre kiterjeszkednek. Egy-egy füzet 32—64 oldalra terjed s oly alaku, hogy a zsebben is kényelmesen elfér. Nem utolsó érdeme e füzeteknek, hogy élesen metszett, tehát könnyen olvasható betükkel van nyomtatva, továbbá, hogy mindenütt fel van tüntetve magyar irásjelekkel minden egyes szó és mondat pontos kiejtése és hogy, a mi az enemü kiadványok legnagyobb részét hasznavehetetlenné teszi, gondosan meg vannak tisztitva sajtóhibáktól. Eddigelé a francziа, olasz, orosz, spanyol és portugal nyelvtan jelent meg az illető nemzet lobogó-szinü csinos boritékban, s ára bármelyik füzetnek 30 kr.

Felelős szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF** Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**

Kiadó és laptulajdonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).**

XV. tečaj. Vu Čakovcu, 1898. 22-ga majuša Broj 21.

Sve pošiljke se tičuč zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:
Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeči družtveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svako nedelju.

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . . 4 frt
Na pol lela . . . . 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Amerikanci.

Več dva tjedne pukaju štuki na morju med amerikanci i med španjolci. Posvadili su se zbog jednoga siska imenom: Kube. Prilika je ravno, da vam nekoliko reči povem od Kube i od onih ljudih, koji su tam pred par stotina lèta živeli.

Znamo, da prvi človek, koj je vu Ameriku došel iz Europe bil je Columbuš.

Columbuš, kada je prvič tam hodil, vnogo si je zapametuval od Amerikancov i od njihove vere. Najprvič je mislil, da ovi divji ljudi neimaju nikakve vere. Kada se drugoč povrnul vu Ameriku, onda je previdel, da istinu ima on grčki znanec, koj je rekel, da neima na svètu puka prez vere.

Pripetilo se, da je došel jeden indijaner ravno na sisku Cubi k Columbušu vu oni minuti, kada je Columbuš svoju navadnu molitvu zvršil i rekel mu je: »Mi neznamo ali si ti Bog ili pak človek? Naj bude kakhoče; vidimo, da si s takvom jakostjum došel, da bi bedastoča bila od nas proti tebi se stavlati. Ako si Bog, budeš s radostjum prijel našega aldova i smiluval se budeš nam. Ako pak si človek i tak si podložen smrti, kak i mi, onda moraš znati, da za ovim življenju dojdè vekivečni život, gde svaki človek se odsudi poleg svojih činov, — ne budeš anda nikaj hugoda včinil onim, koji tebi hudo ne želèju. Ja mislim, da si ti ve malo predi Bogu zahvalnost dal, da si srečno svojega puta zvršil.«

Iz ovih rèčih vidimo, da su i tè divji ljudi veruvali Boga i jeden drugi život, gde se svaki človek odsudi. Istina, da nešu onoga Boga veruvali, kojega mi. Njihov Bog je bila kača, orošlan i druge zvèri. Svaka hiža, šuma, voda i. t. dalje imala je svojega Boga.

Za stvorenje svèta su jako po dečinskim mislili. Veliju, da najpredi je Haiti sisek bil stvorjeni. Na ovim sisku se rodilo sunce, mesec i zvèzde. I danas se vidi luknja vu breg ne daleko od Cap-Francoija, odkud je izlazilo sunce i mesec. Sim su hodili s prošeciom, da alduju Bogu, koj im je svetlost podelil.

Zlato je neimalo vrednost pred njimi. Igračam, koje su iz Europe dobili su se najbolje veselili. Zrcalo, klarus, žvegla, rubec, kapa je vekše poštenje imalo tam, kak srebro ili zlato.

Pred ladjami su strahi bili, jerbo mislili su, da su to velike žive stvari. Takaj velika čuda je bila pred njimi štuk i puška. Kada je štuk počil, svi su se na zemlju hitili, kak da bi strèle padale iz neba.

Najvekša novina je bila na cèlim sisku: zvon. Kada su prvič čuli glas zvona, mislili su, da sam Bog govori iz svojega tronuša nebeskoga. Videč španjolce, kak hitro zemeju škerljaka doli, kada zvoni i kak hitro se žuriju vu ono mesto, odkud se taj glas čuje, za stalno su počeli veruvati, da njihova cèla jakost vu tem zvonu stoji i iskali su priliku, kak bi ga mogli v krasti ili pak kupiti, da onda s tom jakostjom, koja vu zvonu stoji, pretiraju špajolce.

Nije moči dosta presuditi špajolce, koji su ovoga dobroga i poštenoga puka svojemi čini tak zbèsili, da su za kratek čas našim kerščanskim svečenikom koji su je krstili šteli tak odgovorili: niti Nebo ne nucamo, ako su i tam špajolci.

Kada su naši ljudi iz Europe ta došli, več onda su imali amerikanci jednu pripovest, da dojde vrèmе, kada vu Ameriku bèli ljudi s mustači i s bradom dojdeju, pokoleju nutrešne stanovnike i oni budeju vladavci cèle Amerike. Ravno tak se je i dogodilo. Z med sto jezer millijunov indianera komaj ima sada 8—10 milljunov. Za par stotine lèt samo v pripovesti budeju čuli ljudi od indijanerov, jerbo onda živoga niti jednoga več nebude na svètu.

Lili.

KAJ JE NOVOGA?

Dr. Wlassics Gyula.

Ministra i čakovečkog zbirnog kotara ablegata je najprveše i najglasoviteše znanstveno družtvo, magjarska akademia zvano, za svojega podpredsednika izebralo. To je

ZABAVA

List na Majku božju.

Veliko zaufanje u Majku božju je u P. stanovitu dievojčicu liepo nagradilo. Čoviek izbilja nezna čemu bi se čudil, jeli slučaju, kojim se takove stvari dogadjaju ili pak tomu, da takov slučaj u obče, pak baš u odredjeno vrieme nastupi, u vrieme kad mu je miesto i hora, a niti prije niti poslie. Evo jednog takovog dogadjaja:

U P. su težko obolili otac i mati jedne male školske dievojčice. Otac je opal iz krova te se je ozledil, da je duže vriemena moral u postelji ležati, a mati je na svojoj staroj bolesti na plučih bolovala te je nesrećom baš u to vrieme morala u postelj leći kad i otac. Kroz to anda, da otac i mati nisu mogli nikaj zaslužiti, k tomu stroški za doktora i apotheku su pričeli obitelji brige zavdavati, jer tu se je moglo samo predviditi, da ako bu to tak još koje vrieme trpelo, tak će se za kratko vrieme u obitelji glad na staniti — ne Glad Jožek iz Goričan, koj je sada u Osieku financialni ravnatelj, akoprem si niti financire nitko odviše neželi — več on glad sa malim »g« pisani, koj praznem želudcu boli.

Najstarija kčerka, koja je do sad u školu hodila, morala je od sad doma ostati, za da bolestne roditelje dvori a manjoj braći po mogučnosti gde kaj skuha, speče ili prelopi, na koliko joj več znanost u toj kuhinskoj struci dopire. Dakako, da ta znanost pri takovoj školskoj još dievojčici niti nije mogla biti velika, samo več toliko, da se je ipak kroz dimnjak videl dim van rivati.

»Ja sam gladan — ja sam gladna — daj mi kruha« — i. t. d. čulo se je iz ustah okolo posteljah stoječe diece, najstarija kči Marica je ove male gladovnjake podvorila na koliko je to u njezinoj jakosti stalo, ali to podpuno nije niti moglo biti, kak bi dvorba od matere bila. Materino srdce je u postelji krvarilo, videče svoje diece nevolju, ali tu druge pomoči nije bilo, do jedino zadovoljiti se s-onim koja su po maloj Marici moguća, pak k tomu u kršćanskoj odanosti zažgano moliti.

U toj najvećoj nevolji se njihova jedna kčerka, osam godišnja Barica zmisli, kak je u školi čula od svoje učiteljke pripoviedati o Majki božjoj, koja je stanovitoj obitelji, na skrušenu molbu njihovog dieteta, u najvećoj potrebоči u pomoć pritekla. Pobožna Barica u sebi misli: ja ću probati prečistoj dievici, predobroj i premočnoj kraljici nebe jednog lista pisati, u kojem ću ju za zdravlje roditeljah i za kruh za nas diecu prositi. Knovomu lietu sám mojoj gospodji kumici liepog lista pisal, pak baš tak liepoga hoću i sada Kraljici angelskoj pisati.

Kaj si je diete preduželo, to je moralo i svršèno biti! Liepi fini papir, koj je još od kumičinoga lista ostal, bil je odmah poiskani, diete se je skrilo pred ostalom diecom u komoru i tam pričelo svoje misli po mogučnosti na papir postablati. Dakako, da taj koncept nije bil kakovog učenjaka, niti pismo kaligrapha, ali toliko je ipak tu stalo na papiru napisano, da bi svaki, koj bi to bil čtel, moral zeznati, kaj Barica Majku božju prosi.

Cirkva svetoga Roka bila je prazna, kad je Barica svojim gotovim listom u nju došla. Pod korušem opazi ladičku na stieni pričvršćenu, sa na pokrovcu zarezanim dugim zarezom, kud se u nutra almuštski krajcari puščaju: ovu ladičku je ona odmah držala za onu, koju je na pošti videla te u koju se listi puščaju. Pristupi anda kladički i pričme svoga lista kroz režek na pokrovcu unutar trpati. Nieka starija gospa, koja je

velika čast, ar su člani akademije najglasoviteši mudroznanci, pisci, juristi, redovniki i druga gospoda, koja se s žnanstvom baviju.

Za siromake.

Za čakovečke siromake je gospodin grof Festetics Jenő šestdeset forintov daroval, koje peneze je občinski birov rezdelil siromakom.

Izpiti.

Kajti su častna gospoda Mintsek i Matyi čakovečki kateketi i patri reda sv. Ferencza premešćeni vu esztergomsku biškupiju, ostavili su svoj dovezdašnji stališ. Zbog toga obdržali su iz veronavuka izpite vu svih školah 20-ga i 21-ga o. m. Na izpitih kakti prezeš je nazočen bil Veličastni gospodin Schadl István plebanuš i školski nadzornik.

Majališ.

Lěpi majališ bil je za školsku decu prošlu nedelju vu Zala-Ujvaru. Nazočna su bila tam zala-ujvarska i dráva-szent-ivanska školska deca, roditelji i vnogi drugi osobito iz Čakovca.

Iz Priloka.

Iz Priloka nam pišeju, da budu tam židovsku cirkvu zidali, ar vu Dolnjem-Medjimurju nema židovske cirkve. Zbog to pitanje budu 24-ga o. m. vu Priloku spravišće držali.

Ogenj.

Pvi Sv. Margeti (Sv. Martinska fara) je prošli tijeden jedno dete vužgalo jednoga škednja, koj je do kraja zgorel.

Samoubojstvo.

Vu Mura-Szent-Mártonu se je K o h n Sarolta poštarica vu prošli tijeden s pištoljom strelila i vumrla. Prošlu nedelju su ju zakopali.

Bunjeniki.

Vu Török-Szent-Miklošu su se zišli poljodelci pri občinskoj hiži, ar ih je nekakov potepuh zpuntal. Tam su larmali i kleli. Ondešnji notariuš moral je po žandare poslati. Žandari su došli i kada je stražamester opomenul ljudi, naj idu dimo, počeli su se još bolje buniti. Stražamešter, ar su se ljudi žandarom grozili, je vre s nabitimi puškami vu cil dal vzeti bunjenike, gda je notariuš med ljudi stupil i opomenul nje na nesreću, koja bude nasleduvala, ako budu žandari svoje puške hasnuvati morali. Na notariuševe rěči se je puk rezišel. Vezda cělo selo hvalji notariuša, koj je svojimi rěči od velike nesreće oslobodil cělu občinu.

Stekli pes.

Šiftar Matjašovoga dečka je vu Sürüházu jeden pes vgriznul 6-ga o. m. Psa su zaklali i našli su, da je pes stekli bil. Dečka su taki vu Budapešt odpeljali, gde orsag jeden špital ima za takve nesrećne, koje stekli pes vgrizne. Vu ovim špitalu budu od stekloga psa vgrižjeni ljudi tak vcepljeni, kak doktori bubinke vcepiju. Vcepljeni beteżniki budu ozdravili.

Tolvajstvo.

Vu Mura-Királyu je prošli tijeden Jurcsan Valent kuruzu vkral, koju su pri njem i našli. Ali Jurcsan je pobegel z doma. Prošlu nedelju je Jurcsan vu Preloku hodil, da si fiškaliuša najde, gdo bi ga branil. Tu su ga spazili žandari, ali on, kada su ga hoteli prijeti, skočil je vu jeden dvor i skril se. Drugi den vu jutro su ga vlovili.

Prehitil se je.

Ferenczy Ede legradski licitar se je 16-ga o. m. vu D.-Dubravu peljal na prošćenje. Gda su mu kola iz dravskoga broda doli došla na put, prek kojega je voda tekla, su se prehitila. Na sreću, Drava je tam plitva bila, pak drugo se nije pripetilo, kak da su se oni, koji su na kolah bili, prestrašili.

Tabor.

Španjolski i amerikanski tabor traja još. Jeden i drugi se skriva svojimi ladjami na morju, tak, da prošli tijeden nije bilo moći znati, gde je koja morska vojska. Ipak 14-ga o. m. je došel glas prek morja k nam, da su amerikanci hoteli svoje vojnike na amerikansko španjoske otoke deti, ali španjolski štuki su je pretirali. Sreća vezda Španjolcom služi.

Jeden beteg sadovnoga drěva.

Nije dugo vremena, da su sadovna drěva jeden novi beteg dobila; slebla i kita puna su jim s bělimi vuši, koje, ako rezdrugamo, bude na onom mestu črleno kak krv. Stebla i kite budu povehnule i drěvo bude se čisto posušilo. I letos je moći videti, kak nam na nikaj spravi sadovna drěva. Zato, moramo drěva naša vračiti, drugač za nekoliko let niti jedno drěvo nebudemo imeli vu sadovnjaka. Vračtva je sledeća: Zemimo 150 grammov zelenoga sopuna, 2 deciliter amilalkohola (iz apoteke) i 9 grammov karbola, zmešajmo to skupa s vodom tak, da bude ga sve skupa 4 litrov. S tem zamažimo mlado drěvo i kite. Pri starom drěvu ona mesta, koja su s vuši puna, namažimo s repičinom oljem. Onda pak změšajmo ilovaču friškim marvinskim gnojom, (iz svakoga jednaku vnožinu vzemimo).

S ovom mešovinom namažimo oranjěna mesta. — Ako su i na mladih svržik vuši, zrežimo nje doli. — Moramo znati, da vnožina ovih vuših je vu kori drěva, zbog toga najbolje je tam, na kojem mestu je ov beteg, s oštrim nožom okolo lěpo vunzrezati koru, pak onda vunzrezano mesto treba namazati s mešovinom iz 1 kilogr. běle smole, fertalj kile loja, 3 deciliter špiritusa napravljenom. Treba bělu smolu vu jednoj rajngli otopiti tak, da se reztali i tekuća bude, vu to treba črnu smolu deti, da se i ona reztali, za tem k tomu zmešati loja, da se takaj reztali. Vezda zememo od ognja vkraj i vu tu mešovinu vlevati špiritusa, pomaleno, drugač se mešovina iz rajngle vun hiti. Kada špiritusa vlejemo, moramo navek mešati i čekati, dok se mešovina vsedne, onda pak malo špirituša vlejati. Ova mešovina bude tak izgledala, kak tekući med. Ja sem ovo probal, pak je hasnilo. Opomenom naše čitatelje, da nije dosta jedenput namazati rane drěva, nego treba svaki drugi tijeden pregledati, pak ako vidimo, da se znova kažeju vuši, namažimo z nova. Težko je to delo, ali gdo nebi napravil, koj neće svoj beteżni sadovnjak izgubiti? —

---

poslie svete meše još niekoje molitve imala moliti, ostala je u kutu u klecalu klečeć te je molila, a moleć iz svog zaklona i diete opazivala. Kad je vidla, da si je Barica okolo ladičke nekavo dielo našla, držala je za stalno, da ima pred sobom malu taticu, koja hoće iz ladičke almuštske krajcare krasti. Ona se anda neopaženo stane te se do Barice došulja, koja je baš obodvimi ručicami, nespretno i predebelo skupsloženoga lista kroz vuzki režek u ladičku trpala. Staroj gospodji se je to čudno vidlo, kaj dievojčica tu diela, stupi anda pred nju te ju naglo zapita:

»A kaj ti tu delaš?«

»Lista hoću tu nuter spustiti« — odgovori dievojčica.

»Za koga?« — zapita opet gospa.

»Ah, no, za koga — za ljubljenu Majku božju« — odgovori Barica.

»Je, pak zakaj? — zapita gospa.

»Za to« — odgovori dievojčica, »da nam ozdravi našega japeka i mamicu, pak da nam kruha pošalje, jer smo gladni, pošto nam japek i mamica bolestni u postelji leže, pak nemogu nikaj zaslužiti«.

Gospa na to izpita dievojčicu za sve obiteljske odnošaje, koja joj cielo siromaštvo u kući onom prostodušnostju opiše, kojom takovo diete glad i nevolju opisati znade, a zatim ju gospa zapita, jelt je na listu i podpuna adressa i kućni broj.

»Je, pak kćemu to? — veli Barica skoro zlovoljno — em Majka božja to sve zna, jer ona u nebu.«

»Ali drago moje diete« — veli opet gospa — »ako bi Majka božja u nebu hotela, nekoga si naručiti, po kojem bi vam onda sve ove prosene stvari poslati hotela, tak bi barem on isti moral za vaš stan znati, jer drugač vam nebi mogel poslane stvari donesti.«

Sada diete pove gospodji gde bolestni otac i mati stanuju. I nut — drugi dan su na vratih njihovog stana visele dvie košare raznih jestvin i nekoliko flašah dobroga vina, a takodjer je u jednoj košari i nekoliko forintih bilo u papiru zamotano; — na skoro za tim, kad su sve te stvari iz košarah van na stol poredali, stupi u sobu liečnik, koj odmah kaže, da je od jedne bogate gospodje poslan, za da bolestnoga japeka i mamicu vrači.

Nevolja i glad je od tog hipa u kući prestal, a japek i mamica su za kratko vrieme opet ozdravili.

Coprija poljodelavca.

U staro vrieme je blizu Rima živel nieki poljodelavec imenom Furius Cretinus. Njegovo razmerno ne veliko gospodarstvo mu je puno više donašalo, nego ono njegovih susedah njim, akoprem su njihova gospodarstva bila puno veća.

Kak se je u staro vrieme na coprije puno držalo, to su njegovi susedi pričeli na njega mrmrati, držeći ga za copernjaka, koj zna plod iz njihovih zemaljah na svoje zacoprati i tak onda, akoprem manje polja posieduje, ipak više žeje nego oni, koji veći posied imadu.

Ovak je proti njemu neprijateljstvo danomice raslo, dok se nisu svi skupa dogovorili, da ga predadu sudu, a ov ga neka polag ondašnjega zakona za copernjake i copernice dade živoga sažgati.

Tužba je bila sad učinjena i naš Furius Cretinus pred sud pozvan, za da se brani. Sudci ravnič, kakti izobraženi ljudi, nisu niti onda do coprijah puno držali, ali puku za volju su ipak sud držati morali. Zato mu je u pozivu bilo naloženo, da sve dokaze, kojimi bi obtužbu mogel obezkriepiti i svoju nedužnost dokazati, sobom donese.

Moj prvi principal.

Napisal: **Mikszáth Kálmán.**

Kad sam zvršil škole, imal sam po želji mojega otca postati sudcem, ali me főispán imenoval samo začastnim prisežnikom (ješkutom), kak ih navadno zoveju „slamnati prisežniki".

Ja sam se medtimtoga vu dobi, kad je človeku vse prav, zadovoljil i stim naslovom (titulošom).

Vu svom sam velikom poštovanju prema vármegjijskoj oblasti — a sačuval sam ga vu sebi do dneva denešnjega — držal sam főispána vekšim gospodinom od samoga ministra, pak mi i vezda stane dah, kad poleg mene prehadja főispán, ali koji od onih pravih, iz dobrih starih vremenah.

No ja nisem imel žnjim nikakvoga posla, a nisem se podufal niti pomisliti, da bi ikada mogel dojti do njega i rajši sam mu se čudil iz daleka. Dodelimi me vármegjinskom sudcu a i ovaj mi se činil velikim gospodinom.

Vu sudčevom su uredu bila tri do četiri prisežnika, nekoliko pisarov i pandur, koji je manipuliral batinom na mučeničkoj klupi, ali se razmel i vu pisarenje, pak je podpisaval ovršne akte, ar se već gdekaj počelo uredovati po novom birokratskom načinu. Kolege su mi bili vse sami vučeni ljudi, koji su mene pogledavali sa srditim obrazom i tak sam sedel med njimi prez pomoči i zapuščen stisnuta srca i ogorčen za céli svét. Tri me dneve ostavili su zevsema vu miru, dok se napokon četrtoga dneva ne spoteknul jeden od stareših prisežnika nogom o mene. To bude moja sreča.

»Prosim, oprostite,« tiho sam zašeptnul.

»Ne škodi nikaj, sinko,« rekel je priseênik i pogladi me po glavi, zatim otišel je na svoje mesto i rekel je grubianski: »Za kaj mi i dohadjate na put?

Na to je vzel pero (bil je još jedini, koji je pisal s guskinemi perima,) ali ga odmah hitil to pero, ar nije više bilo dobro i zval je pandura: »Andraš, donesi mi drugo pero.«

Medtimtoga je svojim čerlenim, blistavim očima serdito cirkuliral, dok mu nije pogled zapel o meni, da sam od straha odmah drhtal.

»Zakaj nema gospodin još stola? Kakov je to nered?«

Ja anda da dobim stola!

Andraš i za istinu donesel je nekakvo staro, potrto čudovišće. Pobočne su deske bile polupane, zeleno sukno razdrapano, jedna noga od stola kak da je hotela izstupiti iz varmegjinske službe. Ali to je bil stol, pun varmegjinskih tradicija. Morti je negda služil i főišpanu. Jezero mi je i jezero mačkov od černoče po njem govorilo i pripovedolo o mukotrpnom delu. I smešno!za pravo je bil stol samo stolica, ar se piše, kak znamo: Pred uašu sudačku stolicu dolazi . . .

Srečniki, koji moreju tak pisati! Nisem imel nikakvoga posla, a izgaral sam od želje, da se podpišem na kojem od tih aktov. Kuliko sam puta na dan napisal svoje ime, ali samo na makularu, koji sam odmah opet zdrapal, da ne bi drugi toga opazili.

Bil je visokoga těla, dugoljastih, plemenitih obraza velikih, odprtih očih i vrlo odličnjih kretnja, barem su se meni videle vrlo odlične.

Žal mi je bilo, da me neopaža, želel sam, da me nagovori, a ipak sam se strašil, kad bi vu kancelariju došel . . . Pred evetualnošću toga svetćanoga časa stalo bi mi srce hitreše kucati i napunjalo se strahom, a ja bil bi se pognul vu stol, da vujdem njegovu pogledu.

Du zutra . . . morti zutra! Budem zutra koražneši pak se postavim vu njegovu blizinu, onda bude me sigurno opazil, a kad me jenkrat opazi, prez sumnje bude me i nagovoril. Ostalo je vu božjim rukama. Skrovnost (tajna) budućnosti.

Napokon se jednoga deždjevnoga dana, kad sam hotel vganjk da izidem, odprla su se vrata i ja se sem našel na lice o lice gospodinu principalu.

»Sluga pokoran«.

»Servus, sinko! Jeli si već ovdi?«

»Već sam ovdi tri tjedna.«

»No, to je ljepo. Jeli marljive delaš? Jel de?«

»Ne, rekel sam i oborim oči.

»Da, istina je«, rekel je raztrašeno, »još nisam nikaj za te opredelil. Eh pak stupi nuter. Dal ti bum snopek frižkih spisah.«

Predal mi je osem molbenicah i napisal gori čerlenim plajbasom M.

»Registriraj ove razpravne dane, »premumljal, megnul okom i odpustil me.

Ostal sam nepomičen, omamila me velika sreča, a ogromni me zadatek prestrašil.

»Razpravne dane,« mrmljal sam, da . . . ja . . . da . . . «

»Pazi samo na druge prisežnike, pak budeš videl.«

Ponovno sam nosil svojih osam aktov pod pazduhom vu ured i odmah odpočel potrebiti študij.

Stari mi prisežnik pokaže svoje akte i pogleda me pri tom sumnjivo, kak da je hotel reči: »Nebudeš ti nigdar tak koncipiral.«

Prvom se prilikom žuhko potužil pri šefu, koji je to dozvolil, da zla vremena, vu kojima živimo i da još nigdar nije više nikaj sveto. »I sam štil vkradnuju človeku,« govoril je. »Navěk sam počel: Ja niže podpisani, a vezda već vsaki pisar upotrebljava ovakov način pisanja. To je i zbilja strašno.«

Medju tim sam ja jako marljivo pazil na odluke drugih prisežnika; vsaki ih je drugać sastavljal. Za to sam mislil, da bude najbolje, ako kaj jasneše i jednostavnije napišem jezgru odluke, pak sam napisal na onih osem aktih:

»Nazočnu razpravu odredjujemo na 10. augusta vu deveti vuri pred poldan kojoj se stranke pozivlju pod grožnjom posljedica §. III. prts. kaznenoga zakona.«

S velikim sam triumfom odnesel to principalu vu ufanju, da budem pohvaljen. Pisal sam tak ljepo, da bi moj bivši navučitelj bil za céli izvanredno uzhićen.

Principal pogledal je jednu rešitbu, prečtel je, za tim pogledal mene i zapital: »A gde si ti bil vu školi?«

»Vu Selmeczu,« odgovoril sam plašljivo.

»Od tebe nigdar štilističara,« rekel je oštro.

No kad je opazil, kak mi se to na žal dalo, batrivel me je.

Videl budem još, kaj se bude iz tebe dati načiniti. Ponajprejdi budem ti napisal navadnu formu.«

I doista napisal je svojim grbavim, velikimi slovami, koje su se redale kakti oboružani panduri: »Obzirom na to, da se nazočna razprava obdržavti more, dal sam na 10. augustuša ustanovit i. t. d.«

»To je pravi štil, sinko.« rekel je s plemenitim ponosom, »toga se vu buduće drži.«

(Drugi put dalje).

Prevodil:

Glád Ferencz.

On anda na dan suda spremi skupa sve svoju poljsko oružje, velike i jake sekire, težke pluge, velike lopate, zubače, rasuhe, kose, srpe i ostala, te sve to dade u sudnicu donesti; ktomu dade dopeljati svoje velike i jake vole, jake i dobro hránjene sluge i dekle te se pričme pred sudom braniti: »Evo, gospoda sudci! To su moje coprije, koje vam ovde pokazati mogu, ali ima ih i više, koje vam pokazati nemogu, jer k-ovomu ovde još spadaju moji trudi, moje noćno bdijenje i moje potenje tiela. Ove vam doduše pokazati nemogu, ali zato evo, poglednite si moje nažuljene ruke, pak ćete se onda o mojoj copriji za pravo osvjedočiti.«

To se razme, da je Cretinus uz ovakove dokaze bil riešen od obtužbe, te je po sudcih bil još k tomu pred njegovimi tužitelji kakti najvrliji gospodar pohvaljeni i svim za primer postavljeni.

Ovakove coprije u gospodarstvu, mislim, niti danas našem poljodelcem nebi škodile.

Prije zaprisegnutja regrutah.

Stražmešter: »Danas budete k zastavi prisegli! Ali to vam velim: vu službi se vekivečna věrnost ima drugač razmévati, nego li je ona, kojom ste se svaki svojoj dragi zakleli.«

Em. Kollay.

Nekaj za kratek čas.

Četiri evangelisti.

Učitelj: Poveć mi sinko, koji su bili četiri evangelišti?

Dečko: Četiri evangelišti su bili ovi tri: Peter i Pavel.

Spačka.

Jeden trgovec, koj je vu svakoj feli svoje trgovine nesrečno zišel, tak, da je naskoro na nikaj došel, v turobnosti i srditosti zavikne: »Ako bi pak klobučar bil z mene, Bog bi zasigurno onda ljudi prez glave stvoril na svet.«

Ako Bog poživi.

Lépi sprevod ide po vulici. Soldačka banda milo igra marša.

Jeden gospon to posluša i zavikne:

»Ako me Bog poživi, i ja se dam s soldačkom bandom pokopati.

Porekel se je.

Mesar i marvinski trgovec se tuži jeden drugomu, da kak malo sena je zraslo.

»Bojim se, — veli mesar, — da niti vole nedobim.«

»Od toga nebojte se, — veli trgovec, dok mene Bog poživi, tak dugo bude i vola.

Telegram.

— Žandar je sledeće telegraferal svojemu stražamešteru.

— »Od včera jeden na pol nori človek hodi ovdi: Prosim zapověd! A. žandar.

(Odgovor.) Počekajte, dok druga polovica dojde, onda ga dopelajte nutri: B. kaprol.

Majczen Ferencz
učitelj.

Odgovorni urednik
MARGITAI JOZSEF.

Nyilttér*)

E rovat alatt közlöttekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a *Szerk.*

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig póstafordultával** küldenek. 5

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító)
Zürichben.

Magyar levelezés. Svájczba készséges levélbélyeg ragasztandó.

Kiadó lakás.

Csáktornyán perlaki-utcza 289. szám alatti házban (a tanitó-képezde átellenében) két szoba, konyha, pincze stb. hozzátartozókból álló

LAKÁS

f. é. junius hó 1-től kiadandó.

Bővebbet ugyanott.

550 1—1

A ki a **szabadban levő fakészletét** megakarja óvni a **rothadástól** és **szivacsosodástól, egyszerű** és **biztos módon** való befecskendezés által, az használja e czélra a már több mint 20 év óta ismert

AVENARIUS szabadalmazott

Carbolineumát

és **óvakodjon** az **értéktelen utánzatok** vételétől. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

AVENARIUS R. carbolineumgyára
Bécs, III. Hauptstrasse 84.

508 6—10

Szagtalan és nyomban szárad

Valódi Christoph-lakk kérendő

Ezen gyártmány törvényileg védve van

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtathassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestéknek és az olajtakknak sajátja, elkerültetik. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyaival feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarnát és **mahagonibarnát**, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy uj pallóra. **Teljesen betöd minden foltot, korábbi mázolást stb.** van azután

'iszta fénymás (szinezetlen)

uj pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékkel már bemázolt egészen uj pallókra való.

Csak fényt ad, emiatt fogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög mtr. (két középnagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9½ márka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a **czégre** s a **gyári jegyre**, mivel ezt a több mint **1850 éve létező gyártmányt** sokfelé **utánozzak** és hamisítják, s sokkal rosszabb, a gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. **Berlin.**

Zürich. 516 5—10

Csáktornyán: Gráner Testvéreknél.

A hirneves „Puch-Styria"

kerékpárok

képviselete és raktára

csáktornyai, perlaki, alsó-lendvai és letenyei járás területén

Rosenberg Rezsőnél

Csáktornyán,

hol azok olcsó árak és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár árjegyzék ingyen és bérmentve.

551 1—3

SZIVATTYUK

mindenneme, házi nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyuk rozsda ellen védve.

MÉRLEGEK,

legujabb javitott rendszerü **tizedes százados** és **hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra. bárommérlegek.** Commandit-társaság **szivattyu** és **mérlegyártása.**

550 1—26

Árjegyzékek ingyen és bérmentve

W. GARVENS, Wien.

I., Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

A „Csáktornyai Tárházak Részvénytársaság"

közhirré teszi, miszerint

folyó évi junius hó 7-én d. u. 2 órakor, Csáktornyán

(a társaság helyiségében)

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a t. cz. részvényeseket ezennel meghivja.

Azon részvényesek, kik azon megjelenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket a még nem esedékes szelvényekkel együtt, a magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaságnál Budapesten (Nádor-utcza) vagy pedig a Csáktornyai Tárházak Részvénytársaság pénztáránál letenni.

Csáktornya, 1898. május 21-én.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

Egy igazgatósági tag lemondása folytán egy uj igazgatósági tagnak megválasztása.

552 1—1

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint **27 év** óta megbizható, **fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy és Richter czegjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállitók, **RUDOLSTADT** (Thüringia).

938 29—37

Tüdőbetegségek.

(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)

gyógyithatók

e kitünő hatásu és teljesen ártalmatlan

„Glandulēn“ használata által.

Glandulēn a legjobb szer bármilyen tüdőbetegségeknél. Bámulatos sikerek régebb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknél; bizonyittatnak gyógyult betegek és hirneves orvosok által.

Glandulēn a legbiztosabb ismert szer, minek segitségével a természet a testben gyógyitja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulen hiányával megbetegszik. Glandulen czélszerü használata fokozza a természetes gyógyulást.

Glandulēn nem mesterséges uton előállitott vegyi szer, melyeknek többnyire nem kivánt kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan huzamosabb használatnál is.

Glandulēn előállittatik Dr. Hofmann utóda által Meerane (i/S) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőmirigyeiből. Tablettákban, kellemes és alkalmas alak bevevésre. Minden egyes tabletta tartalmaz 0·25 Glandulen-nek megfelelő 0·05 besüritett mirigyanyagot és 0·20 izjavitó tejczukrot.

Glandulēn törvényileg védve és szabadalmazva van, utánzatoktól óvakodjék. Változatlan alakban minden gyógyanyagot tartalmazó Glandulen kapható minden gyógyszertárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 50 kr. (50 db.) — Ott hol nem kapható, forduljon a főraktárhoz:

Diana gyógyszertár,

Budapest, Károly-körut 5. szám,

honnan kivánatra terjedelmes ismertetés és használati utasitás orvosoknak, valamint betegnek bérmentve küldetnek.

544 2—10

SZIVATTYUKAT

házi, ipari, mezőgazdasági, épitkezési és egyéb nyilvános czélokra *kéz-, járgány és erőhajtásra.*

TŰZFECSKENDŐKET

városi, községi, gazdasági és gyár tözoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Bűzmentesen működő pöczegödör tisztitó készülékeket, utczai öntözőkocsikat, sárkaparókat

készit és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁR

Részvény-társaság (ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST. VI., külső Vácziut 45.

978 16—40

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid ideí viselés után **megkönnyebbül a járása** annak, ki czipőjét **Dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el.**

Párja egyszerü 60 kr., kettős vastagságu frt 1.20. Az asbest talpbetét kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállitatott. Szétküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett külön 10 kr. franco. Felvilágositások és prospektusok, köszönetnyilvánitások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság, Budapest VI. Sziv-utcza 19.

524 7—50

Viszonteladóknak megfelelő árengedmény.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDR)

könyvnyomdája

Csáktornyán,

a legujabb gyorssajtókkal és diszes uj betükkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkàkat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghivók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

bàrmely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) gyorssajtóján Csáktornyán.